

Oral Surgery

การรักษา: ศัลยกรรมช่องปาก : ผ่าฟันคุด (Wisdom Tooth Extraction)

การผ่าตัดเพื่อถอนฟันคุด

ฟันกรามซี่ในสุดหรือที่เรียกกันว่าฟันคุดนั้น เป็นฟันกรามแท้ชุดสุดท้ายที่จะออกมาตอนช่วงอายุระหว่าง 18 ถึง 20 ปี ซึ่งในความเป็นจริงฟันกรามชุดนี้ก็มิได้มีความแตกต่างจากฟันซี่อื่นๆเลย มีความสามารถในการบดเคี้ยวเท่าเทียมกับฟันกรามซี่อื่นๆ เพียงแต่น้อยคนนักที่มีฟันกรามซี่ในสุดตามปกติพร้อมกับมีตำแหน่งลักษณะการขึ้นที่เหมาะสมและมีเหงือกโดยรอบที่มีสุขภาพดี

เมื่อไรก็ตามที่ฟันกรามซี่ในสุดมีอุปสรรคในการขึ้น อาจเนื่องจากลักษณะการงอกออกมา หรืออะไรก็ตาม จะเรียกว่าเป็นฟันคุด ซึ่งทันตแพทย์จะทำการเอ็กซเรย์ดูลักษณะและตำแหน่งการวางตัวของฟันและวิเคราะห์ถึงความผิดปกติ ก่อนทำการหาวิธีการแก้ไข เนื่องจากฟันคุดเป็นสาเหตุที่สามารถก่อให้เกิดการอักเสบของเหงือก การติดเชื้อ โรคเหงือก การเป็นฝีในช่องปาก หรือ ส่งผลให้ฟันซี่ข้างเคียงสามารถงอกได้ง่ายขึ้น เป็นต้น ดังนั้นทันตแพทย์โดยส่วนใหญ่จะแก้ปัญหานี้โดยการผ่าตัดเพื่อถอนฟันคุดออกไป

ในบางรายที่ถึงแม้ฟันกรามซี่ในสุดจะสามารถขึ้นมาได้อย่างปกติก็ตามทันตแพทย์ก็ยังสามารถแนะนำให้ทำการถอนออกไป ถ้าสังเกตเห็นว่าฟันซี่นั้นไม่มีประโยชน์ อาจมีผลกระทบต่อการบดเคี้ยวและฟันซี่ข้างเคียง หรือมีความเป็นไปได้ที่จะเป็นสาเหตุก่อให้เกิดโรคเหงือกหรือการอักเสบบริเวณนั้นได้ เนื่องจากการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณด้านในสุดของช่องปากนั้นมีความยากลำบาก ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ฟันกรามซี่หลังนั้นสามารถงอกได้ง่าย รวมถึงการอักเสบของเหงือกอีกด้วย อย่างไรก็ตามทันตแพทย์จะพิจารณาอาการและปัญหาพร้อมวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันไปของผู้เข้ารับบริการแต่ละบุคคล

โรคและอาการต่างๆที่มีสาเหตุจากฟันคุดมีดังนี้

- คราบหินปูนและแบคทีเรียบนฟันและซอกเหงือก
- สามารถเกิดการงอกได้ง่ายเนื่องจากเป็นอุปสรรคในการทำมาความสะอาด
- การเกิดต่อมน้ำหรือก้อนซีสในเหงือก
- อาจก่อให้เกิดอาการปวดบวม
- การอักเสบติดเชื้อ
- โรคเหงือกและขากรรไกร

ผู้ป่วยแต่ละบุคคลจะมีลักษณะการขึ้นของฟันและอาการที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของท่านแพทย์เกี่ยวกับความจำเป็นและวิธีการรักษาที่ดีที่สุด

ทันตแพทย์จะแนะนำให้ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาฟันคุดเมื่อผู้ป่วยมีอาการดังต่อไปนี้

- มีผลกระทบต่อการทำงานของฟัน
- ไม่มีประโยชน์ในการใช้งาน
- มีการผุเยอะมาก
- เป็นสาเหตุของการเกิดโรคเหงือก หรือสามารถก่อให้เกิดปัญหาโรคเหงือก

เป็นสาเหตุให้การบูรณะฟันซี่ข้างเคียงทำได้ยากลำบาก

อาการต่างๆที่เกิดจากการที่ฟันคุดเริ่มงอกออกจากเหงือก

อาการต่างๆที่เกิดจากการที่ฟันคุดเริ่มงอกออกจากเหงือก

- อาการปวดบริเวณเหงือก
- เกิดการอักเสบติดเชื้อ
- อาการบวมที่หน้า
- อาการเหงือกบวมบริเวณแผลที่ผ่า

การเข้ารับผ่าตัดตั้งแต่ระยะแรกนั้นช่วยให้สามารถหลีกเลี่ยงการเกิดปัญหาต่างๆที่จะเกิดขึ้นในภายหลัง

ขั้นตอนของการผ่าตัดเพื่อถอนฟันคุด

1. ขั้นตอนการตรวจวินิจฉัยและวิเคราะห์โรค
 - ทันตแพทย์จะทำการตรวจในช่องปากและพิจารณาถึงความจำเป็นในการถอนฟัน
 - ในบางกรณีการถ่ายภาพเอ็กซเรย์อาจมีความจำเป็นเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาซึ่งสามารถบอกสภาพฟัน รากฟันและกระดูกรองรับฟันได้
 - ทันตแพทย์จะทำการจดบันทึกข้อมูลและประวัติด้านสุขภาพของผู้ป่วย ซึ่งผู้ป่วยควรให้ข้อมูลด้านสุขภาพของตนที่ถูกต้องและครบถ้วน โดยเฉพาะปัญหาที่เคยเกิดขึ้นเมื่อได้รับการถอนฟัน ปัญหาการหยุดไหลของเลือด ปัญหาสุขภาพเช่น โรคตับ และโรคเบาหวาน และการแพ้ยาและยาประเภทต่างๆ เป็นต้น
2. การเตรียมบริเวณที่จะทำการผ่าตัด
 - ทันตแพทย์จะทำการฉีดยาชาบริเวณที่จะทำการผ่าตัด
3. ขั้นตอนการผ่าตัด
 - การผ่าตัดเปิดเหงือก
 - การถอนฟันคุดออก

คำแนะนำและข้อปฏิบัติหลังการผ่าตัดเพื่อถอนฟันคุด

- ประคบด้วยถุงเย็นประมาณ 30 นาทีทันทีหลังการผ่าตัด
- ควรกัดผ้าก๊อชแน่นๆประมาณ 30 นาที เพื่อห้ามเลือด และควรเปลี่ยนผ้าชิ้นใหม่หลังจากนั้นจนกว่าเลือดจะหยุดไหล
- ไม่ควรใช้น้ำยาบ้วนปากภายใน 6 ชั่วโมงหลังการถอนฟัน
- ในกรณีที่มีเลือดออกเล็กน้อย ควรทำการอมน้ำเกลือเย็นๆไว้สักครู่
- ไม่ควรบ้วนน้ำภายใน 12 ชั่วโมงหลังการถอน
- สามารถบ้วนปากได้ด้วยน้ำเกลือ (เกลือ 1 ช้อนชา + น้ำอุ่น 1 แก้ว) 12 ชั่วโมงหลังการถอนฟัน
- สามารถแปรงฟันได้ตามปกติแต่ควรให้ความระมัดระวังบริเวณแผล
- ควรรับประทานอาหารอ่อนๆ เย็นๆ และรสไม่จัดในช่วง 2 – 3 วันแรก
- หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

อาการปวดหลังการถอนสามารถรักษาได้ด้วยการรับประทานยาแก้ปวดที่สั่งโดยทันตแพทย์

